

RŮST CÍRKVE

Obsah

Editorial

Marek Harastej: Růst církve 9

Rozhovor

Peter Roennfeldt: *O růstu církve*..... 10

Kázání

Jan Majer ml: *Proměňující učednictví*..... 13

Oldřich Svoboda: *Ruka Páně byla s nimi*..... 17

Pavel Moudrý: *Svet je náš bližny*..... 21

Studie

Marek Harastej: *Růst církve*..... 25

Oldřich Svoboda: *Růst církve v Novém zákoně*..... 29

Michal Balcar: *Dějiny misie „zdola“* 40

Lukáš Jureček: *Tajemství rostoucích sborů*..... 52

Jan Libotovský: *Motivace k evangelizaci – otázka proč* 68

Tomáš Dymáček: *Proč mladí lidé odcházejí z církve?*..... 82

František Kolesár: *Nový normál*..... 103

Články

Pavel Eder: *Janovská láska v zasetí remytologizace* 113

Mario Brito: *Život a růst církve v Interevropské divizi*..... 123

Výběr veršů, citátů a knih

Jan Majer ml.: *Výběr biblických textů o růstu církve* 128

Vítězslav Chán: *Výběr výroků Ellen G. Whiteové*..... 131

Jan Majer ml.: *Knihy o evangelizaci, misii a růstu církve* 134

Anketa..... 136

O růstu církve

Rozhovor s Peterem Roennfeldtem pro časopis Koinonia
(jaro 2023)

Jak bys definoval rostoucí církev?

Podle evangelijních záznamů mluvil Ježíš výslovně o církvi pouze dvakrát (Mt 16,13–21; 18,15–21). Slovo, které překládáme jako „církev“, v těchto textech znamená prostě společenství učedníků. Tomuto společenství jsou svěřeny „klíče“ – tedy věčné evangelium (Mt 16,21) – otevírající Boží království i pro ostatní. Kristovi učedníci tedy mají získávat další učedníky a růst ve svém následování Ježíše. Z toho, co Ježíš učil své učedníky, můžeme vypožorovat pět hlavních úkolů církve: (1) bohoslužba – milovat Boha, (2) služba – milovat bližní, (3) získávání nových učedníků, (4) společenství – ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého, (5) poslušné učednictví – žít podle vzoru Ježíšova života, učení a pověření (Mt 22,37–39; 28,18–20). Rostoucí církev proto poroste ve všech těchto ohledech – bude rozvíjet svůj vztah k Bohu, sloužit lidem ve svém okolí, získávat nové učedníky, budovat vzájemné vztahy a napodobovat Ježíše v jeho prostém, ale efektivním sdílení víry se všemi, kteří to potřebují.

Novozákonní církev se potýkala s celou řadou problémů, ale přesto dynamicky rostla. Je možné tento růst považovat za

základní rys Boží církve, nebo šlo jen o dobově specifický jev?

Je třeba si uvědomit, že až do doby císaře Konstantina na počátku 4. století neexistovaly žádné církevní budovy ani instituce. Dynamický růst církve proto tehdy probíhal na úrovni osobních vztahů a kontaktů lidí, kteří se scházeli po domácnostech. Vzhledem k velikosti tehdejších domácností se dá odhadnout, že většina „sborů“ tehdy neměla více než 15–25 členů. Růst tedy není něčím, co by bylo typické pouze pro určitou dobu a prostředí; závisí na schopnosti navazovat opravdové vztahy a na záměrném sdílení víry s těmi, s nimiž jsme v kontaktu.

Jak máme vnímat početní růst či stagnaci v kontextu celkového růstu církve? Je možné, aby počet členů nestoupal, a přesto šlo o živý a rostoucí sbor? Nebo je možné mít i společenství, ve kterém přibývá lidí, ale přesto taková církev skutečně neroste?

Růst nelze vždy plně ztotožnit s čísly, ale v trvale rostoucí církvi či sboru bude nutně patrný i určitý nárůst početní – vznikne malá skupinka, kde budete s novým kamarádem číst Markovo evangelium, někdo jiný bude s přáteli poslouchat hudbu a bavit se o své víře, jin-

dy parta mladých lidí zajde jednou za týden se svými nevěřícími kamarády na společné jídlo, kde se propojí jejich víra s každodenním životem. Zároveň je ale pravda, že určitý sbor může početně růst díky tomu, že se do něj přistěhují noví členové (a dokonce přijdou i zcela noví věřící), ale přesto toto společenství neporooste duchovně, nebude se zapojovat do služby, nebude budovat dobré vzájemné vztahy a nepůjdou v Ježíšových stopách.

Co bys poradil sboru, do kterého už po léta nepřibyli noví členové a početně nijak neroste?

Požádal bych každého člena takového sboru, aby si sepsal seznam lidí, se kterými je v životě v nějakém kontaktu. A potom si naplánoval, že se budou každý týden setkávat alespoň s jedním nebo dvěma z těchto lidí – přátel či členů rodiny – a využije tyto příležitosti, aby je povzbudil, pomohl jim s tím, co potřebují, a modlil se za ně. Pokud se podaří vybudovat opravdové, upřímné přátelství, pak je možné s těmito lidmi společně číst třeba Markovo evangelium. Nejde o to, abyste je něco učili nebo vysvětlovali, jen si společně četli. Uvidíte, že společně objevíte spoustu věcí!

Je možné, že máte v rodině někoho, kdo církev opustil a už se tam nehodlá vrátit! Ale můžete jej v sobotu pozvat domů na oběd. Při té příležitosti se můžete před jídlem pomodlit, podělit se o nějaký biblický text, který vás oslovil, nebo menším dětem povyprávět (či pustit) zajímavý biblický příběh. Přeneste zkrátka církev do svého domova! Vytvořte tam atmosféru, kde bude Boží Duch přinášet požehnání vaší rodině i přátelům.

V posledních dvou letech se musela naše církev částečně přesunout do online prostoru. Je podle tebe možné v takových podmínkách udržovat plnohodnotné společenství a poskytovat potřebnou pastorační péči nebo duchovní vedení?

Když naše sbory zasáhly první *lockdowny*, napsal jsem knihu s názvem „*Zavřou-li se kostely, buďte církví vy*“. A v průběhu pandemie jsem pak ještě vydal knížečku „*Tvá církev se změnila*“. V novozákonní době psali apoštolové jednotlivým sborům dopisy, aby s nimi udrželi komunikaci. Tyto dopisy ale nebyly samy o sobě církví. Za poslední dva roky nám digitální komunikace jistě velmi pomohla, ale ani ona není skutečnou církví. Covid nám ale připomněl, že církve a sbory mohou mít různou podobu – nejde vždy jen o to, abychom měli svou modlitebnu, kde budou na pódiu stát hudebníci a za kazatelnu kazatel. Některým online bohoslužby přes Zoom vůbec nevyhovovaly, a tak se raději scházeli v malém počtu po domácnostech, kde se sdíleli, modlili nebo slavili Večeři Páně. Jasně nám to připomenulo starou pravdu, že základní jednotkou církve není ani jednotlivec, ani dav, ale „dva nebo tři“, kteří se scházejí v Ježíšově jménu (Mt 18,20).

Žádný plnohodnotný vztah (včetně manželství a rodiny) nelze dlouhodobě prožívat *pouze* online. Totéž platí i pro církevní společenství, a to i pro ta malá (15–20 lidí). Digitální prostředí může být velmi důležitou pomůckou, díky které zůstáváme v kontaktu, sdílíme svou víru, organizujeme, modlíme se. Většina sborových společenství však bude muset do budoucna stejně zvolit jakýsi hybridní model života a fungování. V původním sboru dnes může třeba vzniknout pět nebo šest menších forem setkávání – bude zde např. online skupina biblického studia, osobní setkávání zaměřené na bohoslužbu a službu potřebným a dvě nebo tři domácí skupiny, kam přicházejí i další kamarádi či sousedé. Kazatel, který se dosud staral o klasický sbor, tak nyní může organizovat, povzbuzovat a posilovat několik menších skupin a typů služby.

Za svůj život jsi napsal již celou řadu knih. Jak významná je pro tebe ta, která se jmenuje „Následování vize apoštolů“?

Jde o celou řadu, která začala knihou „*Po stopách Ježíše*“, v níž jsem se zaměřil na život-

ní příběh Ježíše, a pokračovala titulem „*Po stopách Ducha*“, ve které procházím s čtenáři knihou Skutky apoštolů a sleduji, jakým způsobem raná církev (Kristovo tělo) uváděla do života příběh Ježíšova života, jeho učení a svěřené poslání. Pak následovalo několik menších praktických publikací („*Umíš-li jíst, pak dokážeš získávat učedníky*“ a „*Máš-li žízeň, můžeš být naplněn Duchem*“), které ukazují, jak prakticky aplikovat principy z předchozích větších knih.

„*Misijní vize apoštolů*“ je asi mou nejdůležitější knihou o poslání církve. Dave Lawton, který vede mezinárodní misijní společnost Praxeis, o ní napsal: „Čas od času se na scéně objeví kniha, která je jasná, srozumitelná, ale i průlomová. A právě taková tato kniha je...“ Domnívá se, že „se z ní stane povinná četba pro všechny, kteří se chtějí zapojit do hnu-

tí získávání nových učedníků, nahlédnout za hranice tradičního vnímání křesťanské misie a vidět živé pokračování příběhu knihy Skutky v dnešní době“. A to je přesně to, v co doufám a za co se modlím.

Pracuješ teď na nějaké nové knize?

Nedávno jsem odevzdal k redakci dva své rukopisy. Kniha „*Jeho překvapivá přítomnost*“ prozkoumává všech 123 starozákonních zmínek o Duchu svatém. Druhou knihu jsem nazval „*Od Golgaty k Letnicím*“ a věnuji se v ní historickým skutečnostem Ježíšovy smrti a vzkříšení, ale také Letnic, vylití Ducha svatého a jeho působení v nás. Momentálně pracuji na nové knize, která by představila biblickou knihu Zjevení jako misijní dopis. Prozatím mám pro ni pracovní název: „*Po stopách apokalyptické vize*“.

Peter Roennfeldt, DMin

Peter Roennfeldt (DMin) strávil svůj život sdílením evangelia, zakládáním sborů a službou kazatelům – se zvláštním zájmem o Ježíšův život, který je pro nás vzorem pro získávání učedníků. Zaměřil se na školení týmů zakládajících sbory (celkem ve více než 50 zemích), nyní žije se svou ženou Judy v australském Melbourne a nadále poskytuje zdroje a informační základ pro zakladatele sborů a vedoucí hnutí zakládání sborů – včetně misijních center a domácností víry.

Proměňující učednictví

Jan Majer ml.

Ježíšova poslední slova: „... *dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země*“ (Sk 1,8) vyzývají k svědecké službě prvních následovníků Krista. Jsou to texty, které doplňují velké pověření, které dal Ježíš učedníkům, jak jej zachycuje Matouš (Mt 28,17–20). Učedníci byli posláni, aby získávali učedníky.

Jako církev adventistů jsme se ztotožnili s Božím lidem, který věrně následuje Krista a zvěstuje věčné evangelium. Naši identitu spojujeme s poselstvím tří andělů, kteří jsou nositeli tohoto poselství.

Knihy Zjevení popisuje události, které budou předcházet druhému příchodu Ježíše Krista, a popisuje lid (Zj 14,1–5), který je připravený na druhý příchod. Jsou to opravdoví učedníci Ježíše Krista. Mají na čele napsáno Otcovo jméno (v. 1) – jsou to lidé, kteří žijí v neustálém odevzdání se Bohu. Pouze ten, kdo někomu zcela náleží, může mít na čele napsáno jméno vlastníka. Bůh definuje svůj lid následovně:

1. Jsou to lidé, kteří plně přijali Krista do svých životů. To se pozná tak, že tito lidé jsou naplněni Duchem svatým, kterého dostávají jako Boží pečeť (Ef 4,30).

- 2. Byli vykoupeni** – (v. 3). Patří Bohu, protože byli získáni krví Ježíše Krista. Pouze hříšníci vykoupení jeho krví mohou být připraveni na setkání s Ježíšem.
- 3. Mají čistou víru** – Jsou protikladem těch, kteří přijali víno Babylóna (Zj 14,8). Navzdory velkému odpadnutí, které nastane před druhým příchodem (Mt 24,24), si tito lidé zachovali čistou Ježíšovu víru. Jsou naprosto odevzdáni Kristu.
- 4. Všude následují Krista.** Nejsou to jen lidé, kteří se něco naučili. Poslouchají vše, co Ježíš přikázal. Poslušnost je důležitou součástí jejich života. Poslušnost pro ně není povinností, ale výsledkem toho, že se stali důslednými učedníky Ježíše Krista.
- 5. Stojí bez chyby před Božím trůnem, jsou v jeho očích nevinní.** Nestojí zde ve své vlastní spravedlnosti, ale jsou svatí, protože byli vykoupeni. Nejsou žádnými „rádoby učedníky“ – jsou skutečně Ježíšovými učedníky. Jsou to lidé, kteří Ježíše Krista postavili ve svém životě na první místo.

Těchto pět znaků popisuje Ježíšovy učedníky, kteří následují Krista a následují ho v naprosté poslušnosti. Stejně jako učedníci, i my se máme v důsledku velkého pověření zaměřit na to, abychom získávali učedníky pro Krista.

Otázkou je, kolik lidí, které jsme získali pro Krista, jsou opravdu jeho učedníky?

Jsmo přesvědčeni, že v žijeme v závěrečných událostech. V této době má zaznívat poselství tří andělů, které je popsáno ve Zj 14,6–12. Jak ale na základě zvěstování tohoto poselství může vzniknout skupina učedníků, která je popsána ve Zj 1–5?

Poselství tří andělů začíná popisem anděla letícího středem nebe a zvěstujícího věčné evangelium (Zj 14,6). Použité výrazy v tomto textu připomínají slova velkého pověření. To naznačuje, že poselství tří andělů je rozšířením pověření, které učedníci dostali od Krista před jeho odchodem.

Začíná hlásáním věčného evangelia – stejného poselství evangelia, které bylo zvěstováno od počátku. Evangelium se nemění. Co je tím věčným evangeliem? Je to „dobrá zpráva“, že Ježíš Kristus nás zachránil před naší věčnou smrtí svou obětí na kříži. Vstal z mrtvých a přimlouvá se za nás. Hříšníci jsou ospravedlněni ne skrze skutky, které vykonali, ale pouze mocí Kristovy prolité krve. Je to spasení z milosti. Učednictví je potom ovocem spasení z milosti.

Prvním krokem, jak připravit lidi na Kristův příchod, je vést je pod kříž, k přijetí Ježíše Krista jako toho, kdo svou milostí zachraňuje od hříchu. Pokud jsme uvěřili v Ježíše, musíme se stát učedníky. V důsledku toho se v člověku začne obnovovat Boží obraz. Proč je v kontextu učednictví tak důležité obnovit Boží obraz v člověku?

Lidstvo bylo stvořeno fyzicky, duševně a duchovně k Božímu obrazu (Gn 1,26). Hřích vznikl v Evině mysli už předtím, než vykonala viditelný čin. Jedení ovoce bylo přirozeným důsledkem její nevěry v Boží slovo. Tak se lidstvo, které bylo stvořeno k Božímu

obrazu, fyzicky, duchovně i duševně odchýlilo od této dokonalé existence. Fyzicky Eva viděla, že strom má dobré ovoce; duchovně, že je to strom lákavý pro oči – oči jsou symbolem duchovní přirozenosti (Zj 3,18); a duševně, protože Eva viděla, že strom slibuje vševedoucnost.

Pád našich prvních rodičů byl dokonalý – v tělesné, duševní i duchovní rovině. Narušil se tím Boží obraz. Vnitřní pokušení našlo odezvu v lidském srdci. Místo Božího obrazu jsme se začali podobat hadovi.¹ Výsledkem padlé lidské přirozenosti byl hřích.

Plán učednictví, který Ježíš představil, zahrnuje úplnou obnovu člověka k Božímu obrazu skrze vykupitelské dílo Krista na Golgotě. Ježíš vstoupil do lidských dějin jako dokonalý příklad. Jeho plánem pro lidstvo nebylo nic menšího než úplná obnova k Božímu obrazu. To není obnova zaměřená na skutky, ale obnova, ke které může dojít jen na základě Ježíšova vítězství.

V poušti, kde byl Ježíš pokoušen, prošel v podstatě stejným pokušením, ve kterém naši první rodiče selhali, a tak se postaral o vítězství nad nepřitelem.

- 1. V prvním pokušení** proměnit kameny na chléb dosáhl Ježíš vítězství ve fyzické oblasti. I když lidstvo selhalo v oblasti zvrácené chuti, Ježíš nad ní dosáhl vítězství. Přijetím tohoto vítězství můžeme být fyzicky obnoveni k Božímu obrazu.
- 2. Při druhém pokušení**, kdy Ježíš odmítl skočit z vrcholku chrámu, dosáhl pro lidstvo vítězství v duševní oblasti. Odolal pokušení troulalé pýchy, která byla podstatou tohoto pokušení. Vykonat zázrak, aby ho lidé nadšeně prohlásili za Mesiáše, pouze pro uspokojení své osobní pý-

¹ Hebrejský výraz pro „nejzchytralejší“ je „arum“. Tato charakteristika hada je nápadně shodná s definicí člověka po pádu do hříchu. Jeho nahota je popisovaná jako „arummim“, což napsáno vypadá stejně (jen se jedná o množné číslo slova „arum“). Tato podobnost v hebrejštině může odkazovat na to, že po pádu do hříchu se člověk začal podobat obrazu hada. Člověk se stal se „novým“ stvořením, které řeší především svoji nahotu, stydí se a má problém fungovat ve vztazích (Gn 3,8–13).